

ความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชาวมอญตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร History, Culture, Traditions and Way of Life of Mon in Jedriew Sub-district, Samut Sakhon Province

ปัญญา รุ่งเรือง

สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
punya_rung@hotmail.com

บทคัดย่อ

ชาวมอญเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในดินแดนประเทศพม่า ต่อมามีการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานและกระจายตัวอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น จังหวัดปทุมธานี สมุทรปราการ ราชบุรี กาญจนบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร โดยชาวมอญส่วนใหญ่ในจังหวัดสมุทรสาครตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ตำบลเจ็ดริ้วมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ในปัจจุบันชาวมอญตำบลเจ็ดริ้วยังคงรักษา สืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ วิถีชีวิตของบรรพบุรุษ เช่น ลักษณะการแต่งกาย ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีการบวช ประเพณีการทำศพ การรำผีมอญ และการตักบาตรน้ำผึ้ง รวมทั้งการละเล่นต่าง ๆ เอาไว้

คำสำคัญ: ความเป็นมา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ชาวมอญตำบลเจ็ดริ้ว

Abstract

Mon people are ethnic groups with a long history there is a former settlement in Burma. Later, there were immigration and settlement in various provinces of Thailand such as Pathum Thani, Samut Prakan, Ratchaburi, Kanchanaburi and Samut Sakhon. By most Mon people in Samut Sakhon wrer settle down in Jedriew Sub-district since the reign of King Rama V. At present, the Mon people in Jedriew Sub-district still maintain and inherit the culture, traditions, beliefs, ways of life of their ancestors such as dress style, Songkran festival, tradition of ordination, funeral tradition, Mon meditation, honey offering Including playing.

Keywords: history, culture, traditions, way of life, Mon in Jedriew sub-district

1. บทนำ

ชาวมอญหรือรามัญเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ปัจจุบันชาวมอญตั้งถิ่นฐานกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่ลุ่มแม่น้ำในจังหวัดต่าง ๆ เช่น จังหวัดปทุมธานี สมุทรสาคร ราชบุรีและกาญจนบุรี โดยมีวิถีการดำเนินชีวิตร่วมกับคนไทย และมีการผสมกลมกลืนกับคนไทยจนแทบจะแยกกันไม่ออก ชาวมอญมีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนาพร้อมทั้งมีความเชื่อและการนับถือผี เนื่องจากการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนานทำให้ชาวมอญมีเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ในบทความนี้จึงมุ่งเสนอประวัติความเป็นมาและแหล่งที่อยู่ของชาวมอญในประเทศไทย รวมทั้งวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและวิถีชีวิตของชาวมอญโดยมีพื้นที่ศึกษาในชุมชนเจ็ดริ้วอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

2. ความเป็นมาของชาวมอญในประเทศไทย

ชาวมอญในประเทศไทยเป็นกลุ่มชนที่อพยพมาจากประเทศพม่าโดยเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนกลางและสมัยต้นรัตนโกสินทร์ โดยการอพยพเข้ามาในตอนแรกจะมีฐานะเหมือนชนกลุ่มน้อย แต่เนื่องจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานคล้ายกับคนไทยจึงมีการผสมกลมกลืนกับคนไทย โดยความเป็นมาของการอพยพครั้งสำคัญและกลุ่มคนมอญที่สำคัญในประเทศไทยมีดังนี้

2.1 การอพยพของชาวมอญเข้าสู่ประเทศไทย

การเข้ามาของชาวมอญในประเทศไทยมีข้อสันนิษฐานว่า ชาวมอญเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความเก่าแก่ มีประวัติความเป็นมายาวนานโดยน่าจะตั้งถิ่นฐานอยู่ในอุษาคเนย์ไม่น้อยกว่า 2,000 ปี โดยมีร่องรอยความเจริญของชาวมอญในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง รวมทั้งลุ่มแม่น้ำปิงในภาคเหนือของไทย เช่น จารึกภาษามอญ วัฒนธรรมทวารวดี และวัฒนธรรมของอาณาจักรศรีวิชัย เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมมอญเป็นวัฒนธรรมที่มีความเจริญอยู่ในดินแดนนี้และมีชาวมอญตั้งถิ่นฐานผสมกลมกลืนอยู่กับกลุ่มชนอื่น ๆ ก่อนที่จะมีการอพยพเข้ามาอีกหลายครั้งในช่วงกรุงศรีอยุธยาตอนกลางและสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ โดยการอพยพของชาวมอญที่สำคัญมีดังนี้ (องค์ บรรจุน, 2550 : 20-22)

การอพยพครั้งแรกที่ปรากฏในหลักฐานสมัยอยุธยาคือเมื่อพระเจ้าตะเบ็งเซเวตี้ยกทัพเข้าตีกรุงหงสาวดีแตกในปี พ.ศ. 2080 ทำให้มีชาวมอญจำนวนมากหนีเข้ามายังดินแดนอยุธยา และต่อมาในปี พ.ศ. 2084 เมื่อเมืองเมาะตะมะถูกราชวงศ์ตองอูของพม่าตีแตกพร้อมกับมีชาวมอญถูกฆ่าเป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวมอญอพยพมาสู่อาณาจักรอยุธยาเป็นจำนวนมากเช่นกัน

การอพยพครั้งที่ 2 เกิดขึ้นเมื่อสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศเอกราชในปี พ.ศ. 2127 แล้วทรงชักชวนพระมหาเถรคันฉ่อง พระยาเกียรติ พระยารามเข้ามาตั้งถิ่นฐานในกรุงศรีอยุธยา โดยในครั้งนี้มีครอบครัวชาวมอญจำนวนมากหนีพม่าและมาเข้าตั้งถิ่นฐานในอยุธยา

การอพยพครั้งที่ 3 เกิดขึ้นเมื่อหงสาวดีถูกยะไข่ทำลายเมื่อปี พ.ศ. 2138 ซึ่งเป็นช่วงที่สมเด็จพระนเรศวรทรงยกทัพไปตีเมืองหงสาวดี โดยในครั้งนั้นมีชาวมอญจากเมืองหงสาวดีอพยพมาสู่ดินแดนอยุธยาอีกครั้ง

การอพยพครั้งที่ 4 เกิดขึ้นหลังจากราชวงศ์ตองอูของพม้าย้ายราชธานีไปอยู่ที่กรุงอังวะเพราะกรุงหงสาวดีถูกทำลายทำให้ชาวมอญสามารถตั้งตนและกลับมามีอำนาจใหม่อีกครั้งในดินแดนของตนเอง แต่ต่อมาพระเจ้าอนุวงศ์แห่งพม่าทรงจัดการความวุ่นวายได้จึงทรงให้ยกทัพมาปราบชาวมอญใน พ.ศ. 2156 ทำให้ชาวมอญอพยพหลบหนีมาตั้งถิ่นฐานบริเวณแนวชายแดนรอยต่อระหว่างพม่ากับอยุธยา

การอพยพครั้งที่ 5 เกิดขึ้นในช่วง พ.ศ. 2204 ถึง พ.ศ. 2205 ซึ่งตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช โดยชาวมอญไม่พอใจที่พม่าเกณฑ์ชาวมอญไปรบเพื่อรักษากรุงอังวะ ทำให้ชาวมอญในเมืองเมาะตะมะก่อกบฏไม่ยอมอ่อนน้อมต่อ

พม่า แต่ในที่สุดก็ถูกพม่าปราบปรามลงได้ ชาวมอญกลุ่มนี้จึงอพยพหนีพม่าเข้ามาทางด้านพระเจดีย์สามองค์และตั้งถิ่นฐานบริเวณชายแดนกรุงศรีอยุธยาเช่นเดียวกับกลุ่มที่อพยพเข้ามาครั้งที่ 4

การอพยพครั้งที่ 6 เป็นช่วงที่ชาวมอญอพยพเข้ามาสู่ดินแดนไทยหลายครั้ง โดยหลังจากที่ชาวมอญสามารถสร้างอาณาจักรของตนเองขึ้นใหม่ในช่วงปลายราชวงศ์ตองอูของพม่า รวมทั้งสามารถยกทัพไปตีกรุงอังวะที่กำลังอ่อนแอลงได้ แต่ต่อมาพระเจ้าอลองพญาสถาปนาตนเองขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์พม่าแห่งราชวงศ์อลองพญา พระองค์มีพระประสงค์ที่จะกลืนดินแดนของชาวมอญให้เป็นส่วนหนึ่งของพม่าให้เด็ดขาด จึงทรงให้ยกทัพไปยึดเมืองมอญพร้อมกับกวาดล้างชาวมอญอย่างรุนแรง ตลอดจนมีการกดขี่และทำลายวัฒนธรรม จึงทำให้ชาวมอญต้องหลบหนีเข้ามาดินแดนไทยเป็นจำนวนมาก

การอพยพครั้งที่ 7 เกิดขึ้นในสมัยกรุงธนบุรี โดยพม่าได้เกณฑ์ชาวมอญจำนวนมากเพื่อมาเป็นแรงงานทำฝู้งฉาง ชาวมอญไม่พอใจจึงร่วมกันฆ่าชาวพม่าแล้วหลบหนีมายังประเทศไทย พระเจ้าตากสินมหาราชทรงทราบเรื่องจึงให้ขุนนางผู้ใหญ่ออกไปรับชาวมอญอพยพที่เมืองเชียงใหม่ เมืองตาก ด้านเจดีย์สามองค์ โดยให้ชาวมอญกลุ่มนี้ตั้งถิ่นฐานที่เมืองนนทบุรี

การอพยพครั้งที่ 8 เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อพระองค์ทรงส่งกองทัพไปยึดเมืองทวายไว้ได้ แต่ภายหลังไม่สามารถรักษาเมืองนี้ไว้ได้จึงต้องถอยทัพกลับกรุงเทพฯ จึงมีการเทครัวชาวมอญกลับมาด้วย

การอพยพครั้งที่ 9 เกิดขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เมื่อพระเจ้าปดุงแห่งพม่าทรงเกณฑ์แรงงานมอญอีกครั้ง ทำให้สมิงสอดเบาหัวหน้าชาวมอญพาครอบครัวชาวมอญหนีมาประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยจึงทรงให้ขุนนางไทยไปรับชาวมอญที่เมืองอุทัยธานี เมืองกาญจนบุรี เมืองตาก และโปรดให้ชาวมอญกลุ่มนี้ตั้งถิ่นฐานที่เมืองปทุมธานี นนทบุรี นครเขื่อนขันธ์

จากที่กล่าวเป็นเพียงตัวอย่างการอพยพของชาวมอญเข้ามาสู่ดินแดนไทยครั้งสำคัญ ซึ่งในความเป็นจริงนั้นคงจะมีการอพยพของชาวมอญอื่น ๆ อีกหลายครั้ง แต่เหตุการณ์การอพยพที่กล่าวมาย่อมแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดี การพึ่งพาอาศัยระหว่างชาวไทยและชาวมอญมาตั้งแต่อดีต รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความกลมกลืนทางด้านวิถีการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวไทยและชาวมอญซึ่งอยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดีบนแผ่นดินไทย

2.2 ชุมชนชาวมอญที่สำคัญในประเทศไทย

คนไทยกับคนมอญเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมาตั้งแต่อดีต โดยชาวมอญที่อพยพเข้ามาอาศัยในดินแดนประเทศไทยในปัจจุบันนั้นมีการกระจายตัวอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ที่สำคัญมีดังนี้ (ศูนย์มอญศึกษาพิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง, 2550 : 61-65)

2.2.1 ชุมชนชาวมอญสามโคก จังหวัดปทุมธานี เป็นชุมชนเก่าแก่มาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น จนกระทั่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงให้ชาวมอญเข้าไปตั้งถิ่นฐานอย่างต่อเนื่องมาจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ทำให้สามโคกกลายเป็นชุมชนชาวมอญขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยกลุ่มมอญเก่าและกลุ่มมอญใหม่ สำหรับชาวมอญในชุมชนนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขายโดยการล่องเรือไปตามแม่น้ำ รวมทั้งมีการทำเครื่องปั้นดินเผา เช่น ตุ่ม โอ่ง ที่เรียกว่า “ตุ่มสามโคก” วิถีชีวิตมีความผูกพันกับพระพุทธศาสนาและมีความเชื่อเรื่องผี

2.2.2 ชุมชนชาวมอญบ้านโป่ง-โพธาราม จังหวัดราชบุรี เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ลุ่มแม่น้ำแม่กลองตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ชาวมอญกลุ่มนี้เริ่มตั้งถิ่นฐานตั้งแต่ช่วงอยุธยาตอนกลางจนถึงต้นรัตนโกสินทร์ เป็นกลุ่มที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความเคร่งครัดในจารีตและขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นอย่างมาก รวมทั้งยึดมั่นบูชาผีบรรพบุรุษ และมีความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เช่น วัดม่วง วัดคงคาราม วัดนครชุมน์ เป็นต้น

2.2.3 ชุมชนชาวมอญพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นชุมชนชาวมอญขนาดใหญ่ในประเทศไทย ชาวมอญในชุมชนนี้เริ่มเข้ามาตั้งถิ่นฐานตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และมีการอพยพเข้ามาครั้งใหญ่อีกในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ปัจจุบันชาวมอญในพระประแดงยังยึดมั่นใน

พระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีการบูชาผี ตลอดจนการรักษาสิบทอวัฒนธรรมประเพณีของชาวมอญ โดยเฉพาะ ประเพณีสงกรานต์มอญที่พระประแดงซึ่งได้ชื่อว่าเป็นประเพณีที่แสดงให้เห็นความเชื่อและวัฒนธรรมของชาวมอญที่สำคัญ

2.2.4 ชุมชนชาวมอญตำบลเจ็ดริ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ชาวมอญกลุ่มนี้อพยพมาจากเมือง ปทุมธานี ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในการอพยพครั้งนั้นชาวมอญกลุ่มนี้ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณ มหาชัยซึ่งเป็นตัวเมืองสมุทรสาครในปัจจุบัน หลังจากนั้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้ย้ายมาตั้งถิ่น ฐานอีกครั้งบริเวณบ้านเจ็ดริ้วซึ่งเป็นชุมชนเกษตรกรรม โดยมีวัดเจ็ดริ้วเป็นศูนย์กลาง ปัจจุบันชาวมอญเจ็ดริ้วยังคงรักษา ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อเรื่องผี ลักษณะการแต่งกาย ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา รวมทั้งยังคงใช้ภาษามอญในการ ติดต่อสื่อสารอีกด้วย

จากข้อมูลของชุมชนชาวมอญที่ได้กล่าวมานี้สังเกตได้ว่าชาวมอญมักตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ โดยเฉพาะ แม่น้ำสายใหญ่หรือบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ซึ่งเอื้อต่อการทำการเกษตรกรรม เช่น ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ลุ่ม แม่น้ำแม่กลอง โดยชุมชนชาวมอญยังคงดำรงรักษาและสิบทอวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและวิถีความเป็นอยู่ของกลุ่ม ชชาติพันธุ์ตนเองมาถึงปัจจุบัน

3. วัฒนธรรมประเพณีของชาวมอญชุมชนเจ็ดริ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีชาวมอญอาศัยอยู่มากเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ รองจากจังหวัดปทุมธานี โดยมี ตำบลเจ็ดริ้ว อำเภอบ้านแพ้ว เป็นชุมชนชาวมอญขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัด สภาพพื้นที่ของตำบลเจ็ดริ้วเป็นที่ราบลุ่ม มีลำ คลองเชื่อมโยงถึงกันกระจายอยู่ทั่วพื้นที่มากกว่า 170 สาย มีคลองเจ็ดริ้วและคลองพาดหมอนเป็นลำคลองหลัก ทำให้เป็น ชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านทรัพยากรดินและน้ำอันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำเกษตรกรรม นอกจากนี้คำว่า “เจ็ดริ้ว” แสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ โดยมีเรื่องเล่าในอดีตว่าชาวบ้านในชุมชนออกไปหาปลาและจับได้ปลาช่อนตัวใหญ่จึง นำมาปรุงอาหารโดยสามารถผ่าปลาออกเป็นริ้ว ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการทาเกลือและทำให้เนื้อปลาแห้งเร็ว ปรากฏว่า นับริ้วปลาได้ถึงเจ็ดริ้วจึงเป็นที่มาของชื่อชุมชนแห่งนี้ อย่างไรก็ตามชาวมอญชุมชนเจ็ดริ้วนิยมสร้างบ้านเรือนอยู่ติดริมคลอง มีวิถี ชีวิต วัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเรื่องผี มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นหลัก โดยวัฒนธรรมประเพณีที่ สำคัญของชาวมอญเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ วัฒนธรรมการแต่งกาย ประเพณีสงกรานต์ การรำผี การบวช ประเพณี และพิธีการแต่งงาน พิธีการทำศพ โดยวัฒนธรรมและประเพณีดังกล่าวมีสาระสำคัญดังนี้

3.1 วัฒนธรรมการแต่งกายของชาวมอญเจ็ดริ้ว

ลักษณะและองค์ประกอบในการแต่งกายของชาวมอญเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา โดยชาวมอญเจ็ดริ้วมีผ้าสไบหรือผ้าขาวม้าติดตัวเพื่อใช้สำหรับถวายหรือประเคนของให้พระสงฆ์ รวมทั้งเพื่อแสดงให้เห็นถึง ความสามารถในเชิงหัตถศิลป์ในการปักลวดลายต่าง ๆ ลงบนผืนผ้าสไบอีกด้วย อย่างไรก็ตามลักษณะการแต่งกายตามปกติของ ชาวมอญชุมชนเจ็ดริ้วจะแต่งกายเหมือนคนไทยทั่วไป แต่เมื่อมีงานประเพณีสำคัญหรืองานบุญก็จะมีการแต่งกายในลักษณะ พิเศษเฉพาะตัว โดยสามารถแยกลักษณะการแต่งกายของผู้หญิงและผู้ชาย ดังนี้

3.1.1 การแต่งกายของหญิงชาวมอญ หญิงชาวมอญนิยมแต่งกายอย่างเรียบง่ายรัดกุมด้วยเสื้อที่ตัดเย็บกันเอง โดยส่วนใหญ่เป็นผ้าลูกไม้หรือผ้าไหม นุ่งผ้าซิ่น ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้คือการห่มผ้าสไบทับ ผ้าสไบของหญิงชาว มอญจะมีสีสันทสวยงาม แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ แบบที่ 1 สไบถักด้วยโครเชต์ แบบที่ 2 สไบเย็บริมขอบและปักด้วยลาย ดอกไม้เล็ก ๆ และแบบที่ 3 สไบแบบอັดกลีบ แต่หากเป็นชุดที่จะไปถือศีลปฏิบัติธรรมที่วัดก็จะนุ่งขาวห่มขาว และห่มผ้าสไบสี ขาวไทยด้วย นอกจากนี้หญิงชาวมอญนิยมไว้ผมยาวแล้วเกล้ามวย ใช้ขี้นปักผมที่ทำจากเงินหรือนากที่มีรูปร่างเหมือนเกือกม้า

ภาพที่ 1-2 สไบของหญิงชาวมอญและจำลองการแต่งกายของหญิงชาวมอญตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
ที่มา: <http://www.visitsk.org/?p=9609>

3.1.2 การแต่งกายของชายชาวมอญ ชายชาวมอญนิยมแต่งกายแบบง่าย ๆ โดยการนุ่งโสร่งที่มีลวดลายตารางหมากรุก สวมเสื้อคอกลมแบบเสื้อกุยเฮง และมีผ้าพาดบ่า ซึ่งการพาดบ่าสำหรับผู้ชายจะมี 3 ลักษณะ แยกตามประเภทของงาน ได้แก่ แบบที่ 1 พาดผ้าที่ไหล่ข้างใดข้างหนึ่ง ซึ่งพบในการไปงานธรรมดาทั่วไปหรือไปพบญาติพี่น้อง แบบที่ 2 พาดผ้าโดยให้ชายผ้าทั้งสองด้านพาดไปข้างหลัง จะพบในงานรื่นเริง และแบบที่ 3 พาดแบบสไบเฉียง จะพบเมื่อไปงานบุญหรืองานวัด

3.2 ประเพณีและพิธีสงกรานต์ชาวมอญเจ็ดริ้ว

ประเพณีสงกรานต์ของชาวมอญเจ็ดริ้วถือเป็นประเพณีสำคัญของชุมชนที่มีการสืบทอดมายาวนาน โดยเป็นประเพณีที่มีความเกี่ยวข้องกับความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

3.2.1 ความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ชาวมอญเจ็ดริ้วมีความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธศาสนามาแต่ดั้งเดิม โดยเมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ ชาวมอญจะไปปฏิบัติธรรม ฟังพระธรรมเทศนา ทำบุญโดยพร้อมเพรียงกัน โดยจะแต่งกายตามวัฒนธรรมของตนเพื่อมาร่วมพิธี รวมทั้งมีการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติผู้ล่วงลับ

3.2.2 ลักษณะของประเพณี ชาวมอญเจ็ดริ้วให้ความสำคัญกับประเพณีสงกรานต์อย่างมากเพราะถือว่าเป็นสงกรานต์เป็นเริ่มต้นปีหรือวันขึ้นปีใหม่ หากกระทำสิ่งดี ๆ ในวันดังกล่าวจะทำให้ชีวิตมีความสุขความเจริญตลอดปี โดยชาวมอญเจ็ดริ้วจะเริ่มจัดงานสงกรานต์ในช่วงวันที่ 12-17 เมษายน บริเวณวัดเจ็ดริ้ว โดยกิจกรรมสำคัญของประเพณีสงกรานต์ประกอบด้วย

1) การกวนกะละแมรมัญซึ่งเป็นขนมอบราชนของชาวมอญ ชาวมอญทุกคนจะนำกะละแมให้เสร็จเรียบร้อยก่อนวันสงกรานต์ เมื่อทำเสร็จก็นำกะละแมร้อน ๆ เทลงบนกบหมากหรือกบปูลแล้วมัดท่อไว้เพื่อเก็บไว้กินนอกเทศกาล โดยก่อนวันสงกรานต์ 1 วัน พ่อแม่จะให้ลูกหลานนำกะละแมไปให้ญาติผู้ใหญ่เพื่อแสดงความเคารพนอบน้อม มีสัมมาคารวะ รวมทั้งทำให้เกิดความคุ้นเคยและความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่เครือญาติ

2) การแห่หางหงส์และธงตะขาบหรือประเพณีการถวายเป็นสังฆทาน โดยในช่วงก่อนวันสงกรานต์ 1 วัน ชาวบ้านจะมาช่วยกันเย็บธงตะขาบซึ่งทำด้วยผ้าให้เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ กว้างประมาณ 1 เมตร ยาวประมาณ 3 เมตร หัวและท้ายมน และตกแต่งให้สวยงาม มีไม้ไผ่ผูกขวางผืนผ้าจำนวน 9 อัน บริเวณปลายไม้จะประดับดอกไม้สวยงาม เมื่อถึงวันสงกรานต์ชาวบ้านจะร่วมกันแห่ธงไปรอบวัด แล้วจึงนำไปแขวนไว้ที่เสาหงส์ตรงด้านหลังของตัวหงส์แทนธงผืนเก่า

ภาพที่ 3-4 การแห่ธงตะขาบและเสาชงส์ที่ใช้แขวนธงตะขาบของชาวมอญ

ที่มา: ปัญญา รุ่งเรือง (ถ่ายภาพ)

3) กิจกรรมในช่วงเทศกาลวันสงกรานต์ เริ่มตั้งแต่เช้าวันที่ 13 เมษายนจะมีการร่วมทำบุญที่วัด ในช่วงบ่ายจะมีการร่วมกันแห่ธงตะขาบแล้วนำไปแขวนติดไว้ที่เสาชงส์ ส่วนวันที่ 14 เมษายนจะมีการบังสุกุลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับ โดยจะมีการนำผ้าลูกไม้ที่มีสีสดใสมากห่มรอบองค์เจดีย์ รวมทั้งมีการปักธงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าคล้ายธงตะขาบที่ทำจากกระดาษขนาดเล็กไว้ที่ฐานเจดีย์และศาลปู่เทพา สำหรับวันที่ 16-17 เมษายน จะมีการสงฆ์พระสงฆ์ที่วัดราษฎร์ศรัทธาอารามหรือชาวบ้านเรียกว่าวัดมอญ รวมทั้งวัดเจ็ดริ้วซึ่งเป็นศูนย์กลางชุมชนด้วย

4) การเล่นสะบ้า แต่เดิมเป็นการเล่นเพื่อเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวได้มาพบเจอกับกันสลับใจอกกัน แต่ภายหลังไม่ค่อยมีการเล่นสะบ้าให้เห็นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ รวมทั้งชาวมอญที่เล่นสะบ้าเป็นมีจำนวนลดลง การเล่นสะบ้าของชาวมอญจะแบ่งผู้เล่นออกเป็นฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจำนวนเท่ากัน โดยจับเป็นคู่ สนามที่เล่นเป็นพื้นดิน กว้างประมาณ 4 เมตร ยาว 6 เมตร ส่วนลูกสะบ้ามักทำจากไม้ประดู่ กลิ้งให้กลมมนขนาดเล็กกว่าฝ่ามือตั้งอยู่ด้านหน้า เมื่อฝ่ายชายทอยลูกสะบ้าไปยังฝ่ายหญิงที่เป็นคู่ของตน ฝ่ายหญิงก็จะออกมาทอยสะบ้าแก้ ถ้าทอยหรือตีไม่ถูกถือว่าเสีย และหากทอยเสียหลายครั้งถือว่าแพ้ซึ่งอาจจะต้องมีการร้องเพลงแก้หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ฝ่ายชนะกำหนด

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าประเพณีสงกรานต์ของชาวมอญเจ็ดริ้วเป็นประเพณีที่เกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนผสานกับความเชื่อและความเลื่อมใสศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งชาวมอญเจ็ดริ้วยังคงสืบสานวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมให้คงอยู่ไม่ว่าจะเป็นทำบุญฟังเทศน์ การร่วมกันตัดเย็บรวมทั้งแห่ธงชงส์และธงตะขาบ การกวนกะละแมรามัญ การเล่นสะบ้ามอญ การสวมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นการตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของวัฒนธรรมชาวมอญเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

3.3 ประเพณีและพิธีการรำผีมอญ

ชาวมอญมีความเชื่อเกี่ยวกับผีและมีการนับถือบูชาผี โดยแต่ละครอบครัวจะมีผีประจำตระกูล เช่น ผีไก่ ผีงู ผีม้า ผีเต่า ผีปลาไหล เป็นต้น หากผู้ที่นับถือผีประเภทใดจับสัตว์ประเภทนั้นได้แล้วจะกินสัตว์นั้นเป็นอาหารก็จะต้องนำศีรษะของสัตว์นั้นมาเช่นบูชาเจ้าที่ก่อน โดยเวลาเช่นไหว้จะมีการขอให้ทำมาค้าขายได้กำไร การเพาะปลูกได้ผลผลิตดี รวมทั้งจะนำสัตว์นั้นไปให้ผู้อื่นไม่ได้ด้วยเช่นกัน เช่น ครอบครัวชาวมอญที่นับถือผีไก่ เมื่อเลี้ยงไก่แล้วก็ไม่สามารถนำไปขายหรือนำไปให้คนอื่นได้ เว้นแต่เป็นครอบครัวที่นับถือผีไก่เหมือนกัน ส่วนครอบครัวผู้ที่นับถือผีเต่าหากพบเต่านาก็ต้องเก็บมาเช่นไหว้ ถ้าไม่เก็บจะถือว่าผิดผีเช่นกัน นอกจากนี้หากครอบครัวจะทำพิธีกรรมใดก็จะต้องไปหาสัตว์นั้นมาใช้ในพิธีด้วย หากไม่สามารถหาสัตว์ที่เป็นผีประจำตระกูลได้ก็อาจใช้แป้งปั้นเป็นรูปแทนก็ได้

ในความเชื่อเรื่องผีนี้หากชาวมอญมีการทำ "ผิดผี" ซึ่งหมายถึงการกระทำความผิดตามความเชื่อเรื่องผี เช่น การให้ผู้อื่นที่มีผีต่างถิ่นมาอนที่บ้าน ก็จะถูกผีลงโทษ เช่น ทำให้คนในบ้านมีอาการเจ็บป่วย ประกอบอาชีพไม่ประสบความสำเร็จ หรือมีข้อขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว ซึ่งจะต้องมีการ "รำผีมอญ" เพื่อแก้ไขความผิดที่กระทำลงไป แต่เดิมนั้นการรำผีมอญแต่เดิมจะไม่ทำกันในวันเสาร์เพราะถือว่าเป็นวันแข็ง ส่วนเดือนที่ทำการรำผีก็จะเลือกทำในเดือนคู่ ยกเว้นเดือน 9 ที่สามารถ

ทำพิธีรำผีมอญได้ เมื่อกำหนดวันทำพิธีได้แล้วเจ้าภาพจะเริ่มสร้างโรงพิธีหรือโรงผี ซึ่งเป็นศาลาทำด้วยไม้ไผ่หันหน้าไปทางทิศตะวันตกเพราะเป็นทิศที่บรรพบุรุษชาวมอญอพยพเข้ามา จากนั้นจะนำสิ่งของเครื่องใช้ของคนในครอบครัวมาตั้งหรือแขวนไว้ในโรงพิธี เช่น งาม เสื้อผ้า นอกจากนี้เจ้าของบ้านจะเตรียม “เครื่องขันครุ” ซึ่งประกอบด้วย กล้วยน้ำว่า มะพร้าวอ่อน ข้าวเหนียว ปลาที่มีเกล็ดอย่าง หัวหมู ขนมห่มแดงต้มขาว ขนมหกล้วย ขนมหเทียน ขนมหที่ทำด้วยแป้ง ข้าวเหนียวหนึ่งนำมาปั้น รูป 3 ดอก เทียนเหลือง 1 เล่ม หมากพลู ดอกเข็มเพื่อใช้โปรยบูชาผี รวมทั้งเตรียมวงปีพาทย์มอญซึ่งประกอบด้วยเครื่องดนตรีต่าง ๆ เช่น ฆ้องวงใหญ่ ระนาดเอก ปี่มอญ ตะโพนมอญ เปิงมาง ซึ่งเรียกว่าวงปีพาทย์มอญเครื่องห้าไว้สำหรับบรรเลงประกอบพิธีกรรมด้วย ตลอดจนเตรียมหมากพลูเพื่อมอบให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมพิธีซึ่งบูชาผีชนิดอื่นเก็บติดตัวไว้ขณะร่วมพิธีการรำผีเพื่อให้ได้รับอันตรายจากการเข้าร่วมพิธีรำผีด้วย

เมื่อถึงวันประกอบพิธีรำผีมอญ เจ้าของบ้านจะเริ่มพิธีจากการให้เด็กหญิงที่เป็นผีเดียวกันมาอาบน้ำโดยการนั่งพนมมือ เหยียดขาไปข้างหน้า โดยมีใบตองรองที่พื้น โดยเจ้าของบ้านจะเป็นผู้อบให้ จากนั้นจะให้เด็กหญิงคนดังกล่าวแต่งตัวโดยการนุ่งผ้าถุง คาดด้วยผ้าที่มีสีสันทสวยงาม มีผ้าผืนยาวคล้องคอ แล้วเริ่มรำรำไปรอบต้นหว้าด้วยท่ารำต่าง ๆ เช่น ท่าจ้องสาว ท่าปลาสองตัว ท่าชนไก่ ท่าเก็บสำลี ท่าคล้องช้าง ท่ารำกระบอกไม้ไผ่ เป็นต้น การรำผีมอญนี้จะต้องรำ 3 รอบ โดยการรำรอบที่ 1 ผู้รำจะถือกิ่งไม้ที่มีใบไม้ 2 กำมือประกอบการรำ การรำรอบที่ 2 ผู้รำจะถือดาบ และการรำรอบที่ 3 ผู้รำจะถือหน้าไม้และไม้ไผ่เจาะรู จากนั้นญาติผู้หญิงคนอื่น ๆ ก็จะลุกขึ้นมารำรำประกอบเสียงดนตรีจากวงปีพาทย์มอญด้วย ในขณะที่รำรำก็จะนำของที่อยู่ในขันครุซึ่งกล่าวไว้แล้วในตอนต้นใส่ลงในย่าม คนที่เป็นผู้นำการทำพิธีก็จะนำของในย่ามไปทิ้งไว้ตามโคนต้นไม้พร้อมกับเทน้ำรดต้นไม้ด้วย เมื่อเสร็จพิธีบรรดาคนที่มาร่วมพิธีการรำผีก็จะช่วยกันรื้อโรงพิธีและเก็บทำความสะอาดพื้นที่เป็นอันเสร็จพิธีกรรม

ภาพที่ 5 การรำผีมอญ

ที่มา: <http://www.sac.or.th>

ประเพณีการรำผีมอญที่กล่าวมานี้ นอกจากจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการสืบทอดประเพณีและความเชื่อของชาวมอญแล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงการจัดระเบียบทางสังคมชาวมอญผ่านความเชื่อเรื่องผี ทั้งนี้เพื่อให้ลูกหลานเห็นว่า การกระทำ ความผิดหรือการผิดผีเป็นสิ่งที่ไม่มีพึงปฏิบัติและจะต้องได้รับการลงโทษ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวกลายเป็นจารีตที่คอยควบคุมพฤติกรรมของลูกหลานชาวมอญให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่สังคมต้องการ

3.4 ประเพณีและพิธีการอุปสมบท

ชาวมอญเจ็ดริ้วมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก โดยชายชาวมอญทุกคนจะบวชเพื่อเป็นการร่วมกันสืบทอดพระพุทธศาสนาและเป็นการตอบแทนพระคุณพ่อแม่ สำหรับประเพณีการบวชของชาวมอญจะมีลักษณะคล้ายกับการบวชของชายไทยทั่วไปแต่อาจมีความแตกต่างบ้างในเรื่ององค์ประกอบและลักษณะการดำเนินการดังนี้

3.4.1 ชั้นเตรียมการ ในขั้นนี้จะมีลักษณะเหมือนกับการบวชทั่วไปคือผู้ที่ขอบวชจะไปติดต่อกับพระอุปัชฌาย์ กำหนดวันจัดงาน แจ้งญาติพี่น้อง ตลอดจนการจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการบวช เช่น ชุดที่จะต้องสวมใส่ในวันสุกดิบซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัว เครื่องอัฐบริวาร สิ่งของที่ใช้ในการไหว้ศาลปู่เทพพา และเช่นของไหว้บรรพบุรุษ

3.4.2 ชั้นประกอบพิธีอุปสมบท เริ่มจากพิธีในคืนวันสุกดิบหรือคืนวันก่อนพิธีอุปสมบท ในวันนี้หน้าชวามอญจะแต่งตัวแตกต่างจากทั่วๆไป โดยจะนุ่งผ้าถุงสีเขียว ห่มผ้าสไบเฉียงแบบอักษรถัดกับผ้าถุงซึ่งนิยมใช้สไบสีชมพูหรือสีเหลือง ทัดดอกไม้ที่หูด้านขวา มีการแต่งหน้าทาปากสีแดง พร้อมกับสวมเครื่องประดับ เช่น สร้อยทอง สร้อยข้อมือ แหวน คาดเข็มขัดทองหรือเงินหรือนาก สวมกำไลข้อมือและกำไลข้อเท้าอย่างสวยงาม ในยามค่ำจะมีการเทศน์สอนนาคหรือบางบ้านอาจจะใช้การทำขวัญนาคแทน แต่ส่วนใหญ่นิยมใช้การเทศน์สอนนาคมากกว่าเพราะมีค่าใช้จ่ายไม่มาก รวมทั้งมีความสนุกสนานมากกว่าการเทศน์สอนนาค

ภาพที่ 6 การแต่งกายของนาคชวามอญ

ที่มา: <https://sites.google.com>

เมื่อถึงเช้ามีดีของวันบวช เจ้าภาพจะประกอบพิธีโกนผมนาค อาบน้ำนาค จากนั้นจะให้นาคนุ่งชุดขาวพร้อมก็นำพานดอกไม้ธูปเทียนไปขอขมาลาโทษผู้มีพระคุณ แล้วเริ่มตั้งขบวนเพื่อแห่ไปอุปสมบทที่วัด โดยมากจะให้นาคขี่ม้าไปและนิยมให้สาวงามนำหน้าขบวนเรียกว่า “สาวต้นเทียน” เมื่อขบวนแห่เข้าสู่วัดแล้ว นาคจะลงจากม้าแล้วนำเครื่องเช่นไหว้ไปบอกกล่าวต่อบรรพบุรุษและผีปู่ตาที่ศาลปู่เทพพา หลังจากนั้นก็จะเข้าสู่พิธีอุปสมบทในพระอุโบสถซึ่งมีขั้นตอนเหมือนการบวชทั่วไป

3.5 ประเพณีและพิธีศพ

ชวามอญมีความเชื่อเกี่ยวกับพิธีศพว่าการประกอบพิธีศพที่ถูกต้องจะช่วยส่งดวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่สุคติ สำหรับลักษณะประเพณีศพของชวามอญในอดีตเมื่อบ้านใดมีคนตายญาติพี่น้องจะมาช่วยกันทำแคร่สำหรับวางศพ ประดับแคร่ด้วยดอกบัว ดอกดาวเรืองหรือดอกไม้อื่น ๆ ผูกผ้าสีขาวไว้ที่เสาแคร่พร้อมกับตั้งบายศรีไว้ข้างเสาทั้ง 4 ต้น จากนั้นจะนำศพมานอนบนแคร่ ที่ได้แคร่จะมีไม้ค้ำยันศพไว้บริเวณกลางลำตัวศพโดยมีความเชื่อว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยหนุนนำผู้ตาย โดยเมื่อเคลื่อนศพออกจากบ้านจะต้องถือไม้ค้ำให้ล้มและนำไปทิ้ง เมื่อจัดศพนอนบนแคร่แล้วจะมัดตราสังข์โดยให้มือศพอยู่ในท่าพนมมือถือดอกบัวหรือดอกดาวเรือง โดยในช่วงค่ำจะมีการสวดพระอภิธรรมเช่นเดียวกับงานศพทั่วไปโดยแต่เดิมมักจะสวดทำนองมอญซึ่งมีลักษณะเสียงทุ้มกว่าการสวดภาษาไทย ซึ่งการสวดทำนองนี้เริ่มลดน้อยลงไป เมื่อถึงวันเผาศพ จะเริ่มจากการนำศพออกจากบ้านเพื่อไปประกอบพิธีการเผาศพที่วัด ชวามอญจะนำกระบอกลีไม่ 2 กระบอกบรรจุขี้มันรดลงบนโลงศพ เสร็จแล้วจะโยนกระบอกลีไม่ทิ้งไป จากนั้นจึงเริ่มนำโลงศพออกจากบ้านทางทิศตะวันตก โดยจะไม่นำโลงศพลงทางบันไดบ้าน แต่จะใช้วิธีการรื้อฝายบ้านออกแล้วนำโลงศพลงทางบันไดซึ่งเป็นบันไดที่สร้างขึ้นชั่วคราวด้วยไม้ไผ่แล้วนำไปประกอบพิธีการเผาที่วัด

ต่อไป อย่างไรก็ตามลักษณะการประกอบพิธีศพของชาวมอญที่กล่าวมาในปัจจุบันแทบไม่มีให้เห็นแล้วเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้รูปแบบการจัดงานศพนิยมกันตั้งศพที่วัดซึ่งมีความสะดวกมากกว่า

3.6 ประเพณีการตักบาตรน้ำผึ้ง

การตักบาตรน้ำผึ้งเป็นประเพณีของชาวมอญนิยมปฏิบัติกันในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 โดยเป็นกุศโลบายในการถวายยาให้แก่พระสงฆ์เพราะพระสงฆ์จะได้เก็บน้ำผึ้งเอาไว้ทำยาต่อไป ชาวมอญเชื่อว่าการตักบาตรด้วยน้ำผึ้งจะทำให้ประสบความสำเร็จและสมหวังตามที่ปรารถนา สำหรับการประกอบพิธีตักบาตรน้ำผึ้งจะเริ่มตั้งแต่มื้อก่อนวันตักบาตร โดยชาวมอญจะเตรียมทำข้าวต้มประเภทต่าง ๆ เช่น ข้าวต้มมัด ข้าวต้มคลุก ข้าวต้มลูกโยน ข้าวต้มผัด เป็นต้น เพื่อนำไปทำบุญ โดยในวันนั้นจะนำข้าวต้มที่ทำส่วนหนึ่งไปมอบให้ผู้ใหญ่ที่นับถือ เมื่อถึงวันทำบุญชาวมอญจะนำข้าวต้มและน้ำผึ้งบริสุทธิ์ไปตักบาตรที่วัด โดยการใช้ช้อนตักจากภาชนะหรืออาจจะรินน้ำผึ้งจากขวดลงในบาตรจำนวน 32 ใบ เพื่อสื่อถึงว่าให้องค์ประกอบทั้ง 32 ประการของชีวิตมีความสมบูรณ์

ภาพที่ 7 หญิงชาวมอญสวมใส่บาตรน้ำผึ้ง
ที่มา: ธัญญารัตน์ นาทะชัย (ถ่ายภาพ)

ประเพณีการตักบาตรน้ำผึ้งเป็นพิธีกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของชาวมอญที่ต้องการสืบทอดและทะนุบำรุงรักษาพระพุทธศาสนาให้คงอยู่สืบไป รวมทั้งเป็นการส่งผลบุญกุศลไปให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับและยังเป็นการสะสมบุญให้แก่ตนเอง

4. บทสรุป

ชาวมอญตำบลเจ็ดริ้ว จังหวัดสมุทรสาครเป็นชุมชนชาวมอญที่เริ่มตั้งถิ่นฐานในช่วงต้นรัตนโกสินทร์โดยมีบรรพบุรุษที่อพยพมาจากดินแดนพม่าในปัจจุบัน โดยชาวมอญกลุ่มนี้ยังคงสืบทอดรักษาวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนความเชื่อดั้งเดิม เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย ประเพณีวันสงกรานต์ การตักบาตรน้ำผึ้งและประเพณีการบวชที่แสดงให้เห็นถึงความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา รวมทั้งความเชื่อเรื่องผีและการรำผีมอญที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีที่นำเสนอไว้ในบทความนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของชาวมอญ ที่ลูกหลานชาวมอญควรตระหนักและร่วมกันอนุรักษ์ไม่ให้อาณาสูญไป

5. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณศูนย์มอญศึกษาพิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง จังหวัดราชบุรีที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวมอญในประเทศไทย ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อสมหมาย รุ่งเรือง ชาวมอญอำเภอบ้านแพ้วที่กรุณาให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ รวมทั้งขอขอบคุณคุณธัญญารัตน์ นาทะชัย ครูโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ที่อนุเคราะห์ภาพประกอบในการเขียนบทความครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

เจริญ ตันมหาพราน. (2538). **ประเพณีท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: แสงแดด.

ศูนย์มอญศึกษา พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง. (2550). **นำชมพิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง**. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม.

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร. (2541). **สารานุกรมวัฒนธรรมจังหวัดสมุทรสาคร**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาเรีนตั้งเฮ้าส์.

องค์ บรรจุน. (2550). **สตรีมอญในราชสำนักสยามสมัยรัตนโกสินทร์พ.ศ. 2325-2475**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.